

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu : **MUDr. D. B.**, bývajúcí v B., proti žalovanej : **JUDr. Z. P.**, sudkyňa Krajského súdu v B., o **ochranu osobnosti**, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. 7 C 186/2008, o oznámení sudcov Krajského súdu v Bratislave o skutočnostiach, pre ktoré sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, takto

r o z h o d o l :

Sudcovia Krajského súdu v Bratislave JUDr. Roman Huszár, JUDr. Martina Mišovicová, JUDr. Magdaléna Floreková, JUDr. Edita Bakošová, Mgr. Barbora Barteková, Anna Benešová, JUDr. Ľubica Břoušková, JUDr. Jana Cisárova, JUDr. Elena Ďuranová, JUDr. Janka Gažovičová, JUDr. Bianka Gelačíková, JUDr. Mária Hajdínová, JUDr. Alexandra Hanusová, JUDr. Monika Holická, JUDr. Milan Chalupka, JUDr. Beáta Jurgošová, JUDr. Valéria Kleinová, JUDr. Ayše Kovačev, JUDr. Ondrej Krajčo, JUDr. Darina Kriváňová, JUDr. Darina Kuchtová, JUDr. Juraj Mateja, JUDr. Martin Murgaš, JUDr. Alica Olijášová, JUDr. Mária Palenčárová, Mgr. Soňa Pekarčíková, JUDr. Zuzana Posluchová, JUDr. Juraj Považan, Mgr. Janka Richterová, JUDr. Marcela Řepková, JUDr. Ľuboš Sádovský, JUDr. Katarína Stránská, JUDr. Edita Szabová, JUDr. Mária Šramková, JUDr. Katarína Štrignerová a Elena Talapková **s ú v y l ú č e n í** z prejednávania a rozhodovania veci vedenej pod sp.zn. 9 Co 299/08.

Vec **p r i k a z u j e** na prejednanie a rozhodnutie **Krajskému súdu v Trnave**.

O d ô v o d n e n i e

V konaní o odvolaní žalobcu proti uzneseniu súdu prvého stupňa (ktorým žalobcovi nebolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov a nebolo vyhovené jeho návrhu

na ustanovenie zástupcu z radov advokátov), vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp.zn. 9 Co 299/08, členovia senátu, ktorí majú vec prejednať a rozhodnúť, JUDr. Roman Huszár, JUDr. Martina Mišovicová a JUDr. Magdaléna Floreková, a po nich i sudcovia Mgr. Barbora Barteková, Anna Benešová, JUDr. Jana Cisárova, JUDr. Janka Gažovičová, JUDr. Bianka Gelačíková, JUDr. Mária Hajdínová, JUDr. Alexandra Hanusová, JUDr. Milan Chalúpka, JUDr. Valéria Kleinová, JUDr. Darina Kuchtová, JUDr. Martin Murgaš, JUDr. Alica Olijášová, JUDr. Zuzana Posluchová, Mgr. Janka Richterová, JUDr. Marcela Repková, JUDr. Ľuboš Sádovský a JUDr. Katarína Štrignerová oznámili, že sa cítia byť zaujatí vo veci pre ich vzťah k žalovanej, ktorá je sudkyňou Krajského súdu v B.. Vzhľadom na uvedené bola vec predložená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie podľa § 16 ods. 1 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky posudzoval obsah vyjadrenia sudcov Krajského súdu v Bratislave z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré by mohli byť vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci. Vychádzal pritom z ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý a nestranný sudca.

Nestrannosť sudcu sa prejavuje v dvoch aspektoch. Prvý spočíva v rýdzo osobnom presvedčení určitého sudcu v danej veci. Keďže ide o subjektívnu kategóriu vyjadrujúcu vnútorný psychický vzťah samotného sudcu k prejednávanej veci (zahrňuje vzťah sudcu k predmetu konania, jeho účastníkom a právnym zástupcom), je o nej schopný vypovedať jedine sám sudca. Takto úzko ponímaná kategória nestrannosti by však nenašla v praxi uplatnenie bez jej vyjadrenia aj v širšej, objektívnej rovine. Za objektívne nemožno považovať len to, ako sa nestrannosť sudcu javí navonok (napr. účastníkovi konania), ale najmä to, či reálne existujú okolnosti, ktoré by mohli objektívne založiť pochybnosti o tom, či sudca disponuje určitým vzťahom k veci.

Z vyššie uvedeného vychádza aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti o zaujatosti sudcu (Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994, Gautrin a ďalší proti Francúzsku, 1998).

Z tohto pohľadu dôjde k vylúčeniu sudcu z prejednávania a rozhodovania veci nielen vtedy, keď jeho vzťah k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom je založený na zaujatosti skutočne preukázanej, ale rovnako aj vtedy, keď existuje čo i len najmenšia pochybnosť o jeho nestrannosti v očiach verejnosti.

Pokiaľ ide o existenciu takéhoto právne relevantného pomeru, sudcovia Krajského súdu v Bratislave Mgr. Barbora Barteková, Anna Benešová, JUDr. Jana Cisárová, JUDr. Janka Gažovičová, JUDr. Bianka Gelačíková, JUDr. Mária Hajdínová, JUDr. Alexandra Hanusová, JUDr. Milan Chalupka, JUDr. Valéria Kleinová, JUDr. Darina Kuchtová, JUDr. Martin Murgaš, JUDr. Alica Olijášová, JUDr. Zuzana Posluchová, Mgr. Janka Richterová, JUDr. Marcela Řepková, JUDr. Ľuboš Sádovský a JUDr. Katarína Štrignerová, zhodne uviedli, že vzhľadom na ich pracovný i osobný vzťah k žalovanej, ktorá je sudkyňou odvolacieho súdu, sa cítia byť vo veci zaujatí. V takomto prípade bolo potrebné zohľadniť, že sami sudcovia tohto súdu potvrdili existenciu vzťahu k účastníkovi konania, ktorý vzťah ustanovenie § 14 ods. 1 O.s.p. považuje za právne relevantný. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rešpektoval vyjadrenia o ich zaujatosti a v dôsledku toho rozhodol, že uvedení sudcovia Krajského súdu v Bratislave sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

Najvyšší súd rovnako vylúčil z prejednávania veci aj sudcov, ktorí sa vyjadrili, že sa necítia byť zaujatí. Dospel totiž k záveru, že ich subjektívne stanovisko (t.j. že sa necítia byť zaujatí) je síce dôležité, avšak pre komplexné posúdenie ich vzťahu k účastníkom konania, a tým pre posúdenie ich nestrannosti v konaní, nie rozhodujúce. V danom prípade treba zohľadniť najmä hľadisko objektívne, ktoré práve odôvodňuje pochybnosti o možnej nezaujatosti týchto sudcov v konaní. Ak má (mal) totiž sudca kolegiálny vzťah k inému sudcovi (neskôr účastníkovi konania), s ktorým sa bežne, aj keď len v rámci plnenia pracovných povinností, stýka, ide o takú skutočnosť, ktorá (bez ohľadu na skutočnú povahu tohto vzťahu) je spôsobilá vyvolať opodstatnené pochybnosti o pomere sudcu k takému

kolegovi vo veci, v ktorej vystupuje ako účastník konania. Daný vzťah už nemožno považovať za neutrálny, či spoločenský, keď jeho povaha sama osebe vzbudzuje pochybnosti o sudcovskej nezávislosti. Z tohto pohľadu dôjde k vylúčeniu sudcu z prejednávania a rozhodovania veci nielen vtedy, keď jeho vzťah k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom je založený na zaujatosti skutočne preukázanej, ale rovnako, i keď existuje čo i len najmenšia pochybnosť o jeho nestrannosti v očiach verejnosti [vid' tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná ("justice must not only be done, it must also be seen to be done")].

So zreteľom na to, že v dôsledku vylúčenia všetkých sudcov Krajského súdu v Bratislave nemôže tento inak príslušný súd konať, bolo potrebné vec podľa § 12 ods. 1 O.s.p. prikázať inému súdu toho istého stupňa. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto prikázal vec až do jej právoplatného skončenia Krajskému súdu v Trnave.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 7. januára 2009

JUDr. Ladislav Górász, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Nina Dúbravčíková